

# A vizslási tölgy matuzsálem

Petőfi és a Kutyakaparó

**Vizslás község Nógrád megyében, Salgótarján megyeszékhely déli határvonalán, Szlovákia országhatárának szegélyén, a fővárostól 100 kilométerre helyezkedik el. A vélekedések szerint a középkorban rövidszőrű magyar vizsla kutyákat tenyésztettek itt főúri, királyi vadászatokhoz. Innen ered a falu neve, melyhez egy mítosz is kapcsolódik, miszerint ezen a helyen pihent meg Mátyás király egy mátrai vadászata során, és ekkor adták neki a falubeliek a vadászathoz szükséges vizsla kutyákat.**



A vizslási Petőfi-fa

szerint a nagy lakomákból megmaradt ételt kaparták ki a kutyaéknak, egy teljesen más magyarázat szerint ennek pont az ellenkezője igaz: semmilyen étel nem volt a csárdában, még a kutya se talált ennivalót, ezért az egész italozó nem sokat ért. A „kutyakaparás” arra is utalhat itt, hogy a kutya maximum a saját piszkát tudná elkaparni.

De idézzük meg magát a költőt – Petőfit – hátha ő magyarázattal szolgál: „Kivül-belül szomorú csárda ez  
A Kutyakaparó,  
Ében-szomjan szokott itt maradni  
A jámbor utazó,  
Mert eledelt nem kap, és hogyha csak  
Rápillant borára,  
Megátkozza Noét, hogy szőlőt is  
Vett be a bárkába.”

Így volt ez Vizslás-Újlak csárdájában is, vagy sem? Nem tudjuk. Erről ma már csak az öreg tölgyet lehetne megkérdezni...

**Márkus-Kalácska Kitti** okl. erdőmérnök, **Gregán Zoltán** erdőszaktikus  
Fotók: **Bajnai Csaba, Virág Gábor**

Jelenleg a település három részből áll, az öreg falu, a Major, és Vizslás-Újlak. Vizslás története a tatárjárás idejére nyúlik vissza. Ásatások eredményeként az is bebizonyosodott, hogy a falu kezdetben nem a jelenlegi helyén feküdt, hanem a nevében kissé csalóka jelenkori Vizslás-Újlak környékén.



Vizslás-Újlak északi végétől elindulva rövid sétát követően érjük el a Kőkényesi-völgy bejáratát. A völgy egy részét – 1,1 hektár kiterjedéssel – 1977-ben nyilvánították helyi védettségű természeti területté. A különleges természeti adottságú patak völgyben található egy 300 évnél is idősebb kocsányos tölgy tanúfa, mellette több 100 év körüli tölgy, kőris tarkítja a fűz és nyár ligeterdőt.

A Kőkényesi-völgy környezete fás legelő jellegű, melyben különlegesen nagy értéket képvisel ez a tölgy matuzsálem, amely 5 métert meghaladó törzskerületével, 30 méter koronaátmérőjével és 20 méter feletti famagasságával hívja fel magára a figyelmet.

A letört ágak helye, odvas törzse és a kéreglevélások tükrözik a faegyed

hanyagolt egészségügyi állapotát, de reméljük, hogy ezt a kiemelkedő természeti kincset, történelmi és esztétikai értéket sokáig csodálhatjuk még.

A Vizslás 9A erdőrészletben álló faegyed az Ipoly Erdő Zrt. Kelet-Cserhádi Erdészetiének kezelésében van. Az erdőszet kiemelt feladatának tekinti a faóriás környezetének folyamatos felügyeletét, gondozását. A tövében pad és asztal várja az erre látogatót egy kis pihenésre, a nagy idők nagy tanújával való találkozással. A kijelölt tűzrakóhely mellett elfogyaszthatjuk a magunkkal hozott elemőzsiánkat is.

A matuzsálemet a helyiek Petőfi-fa néven ismerik, utalva a mondásra miszerint Petőfi, Salgó várának meglátogatása során betért az itt működő csárdába.

A vitatott legenda szerint, az akkor Vizslás-Újlakpuszta határában álló csárdát Kutyakaparónak nevezték. Hasonlatosan az azonos nevű híres Kocséri csárdához, melyet a költő jól ismert versében megénekelt.

Azonban míg a vizslási csárda az elmúlt évtizedekben már csak romjaiban található meg, a kocséri ma felújítva, régi alföldi „pompájában” várja a vendégeket.

A „kutyakaparó” elnevezés eredete viszont se Vizsláson, se Kocséren a mai napig nem tisztázott. Az egyik teória



Petőfi a csárdában – Révész Imre festménye. (Képforrás: OSZK DKA)